

Tantárgyi program

**I. „Általános rendészetelmélet, rendészettörténet, nemzetbiztonság és
rendészet” kutatási terület**

TARTALOMJEGYZÉK

A magánbiztonság helye a rendészetben	2
A nemzetbiztonság általános elmélete.....	3
A nemzetbiztonsági szolgálatok szerepe az ENSZ, EBESZ, EU és NATO vezette békeműveletek támogatásában, a XXI. században.....	4
A rendészet és a civilszféra	5
A rendészeti mérlegelés	7
A rendészeti szervek vezetése	8
A rendészettudomány története	10
A titkos információgyűjtés és adatszerzés technikai biztosítása	12
Alternatív rendészet.....	14
Az államhatárok története	15
Az Európai Unió belső biztonsági stratégiája	17
Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikája	18
Kriminál földrajz.....	20
Magyarország nemzetbiztonsági szolgálatai	22
A rendészeti bűnmeğelőzés alapkérdései	23

Tantárgyi program

I. „Általános rendszerelmélet, rendszertörténet, nemzetbiztonság és rendészet” kutatási terület

KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK (KV)

A tantárgy címe:

A magánbiztonság helye a rendészetben

A tantárgy oktatója:

Dr. Christián László PhD., egyetemi tanár, r. ddtbk.

Tantárgy kódja: RDIID01K_KV0001

Kredit: 2

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a magánbiztonság elméleti alapjait, legfontosabb alapfogalmait. Helyét és szerepét a rendészet rendszerében, jogi szabályozását.

Ezen túlmenően a tantárgy a gyakorlati működés különböző aspektusait is vizsgálja, különösen az államrendészeti feladatait ellátó szervek és a magánbiztonság szereplőinek viszonyrendszerét.

A magánbiztonság hazai szabályozásán és működésének vizsgálatán túl foglalkozunk a külföldi megoldásokkal és modellekkel.

Tematikai vázlat:

- A magánbiztonság alapfogalmai
- A magánbiztonság jogi szabályozása
- A magánbiztonság szereplői
- Állami rendészet és magánbiztonság viszonyrendszere
- Felügyelet, ellenőrzés a magánbiztonságban
- A magánbiztonság külföldön
- Magánbiztonság rendszere az Egyesült Államokban
- A magánbiztonság új típusú megközelítése

Irodalom:

- Christián László: A rendészet alapvonalai, önkormányzati rendőrség, Universitas, Győr, 2011.
- Belügyi Szemle, 1998/12 teljes száma, (szerzők: Finszter Géza, Kaló József, Szövényi György, Borai Ákos, Vörösmarti Mihály, Bedő Csaba, Szécsi György, Kovács Vendel)
- Finszter Géza: A rendőrség joga, ORFK, Duna Mix Kft. Budapest, 2012.
- Christián László: Két új ág a rendészettudomány fáján. In: Rendészettudományi gondolatok, Írások a Magyar Rendészettudományi Társaság megalapításának egy évtizedes jubileuma alkalmából. Szerk.: Gaál Gyula, Hautzinger Zoltán, Budapest, 2014. 85-91.
- Christián László (szerk.): A magánbiztonság elméleti alapjai (egyetemi jegyzet), NKE RTK MÖRT, NKE, Budapest, 2014.
- Tim Newburn & Peter Neyroud: Dictionary of Policing, William Publishing, 2008, London.
- Robert H. Langworthy – Lawrence F. Travis III: Policing in America, A Balance of Forces, Third edition, New Jersey, 2003.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

A nemzetbiztonság általános elmélete

A tantárgy oktatója:

Dr. Dobák Imre PhD., egyetemi docens, nb. ezredes

Tantárgy kódja: RDIID01K_KV0002

Kredit: 2

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja: azokkal az elvi kérdésekkel foglalkozni, amelyek ismerete elengedhetetlen a nemzetbiztonsági folyamatok összefüggéseinek megértéséhez és vizsgálatához, illetve más nemzetbiztonsági támogatási szakfeladatok kutatásához, vizsgálatához.

Tematikai vázlat:

- A korszerű nemzetbiztonság elvi és elméleti nézetrendszere.
- Magyarország felderítő és biztonsági rendszere.
- A nemzetbiztonsági szolgálatok helye és szerepe a nemzeti biztonsági architektúrában.
- A nemzetbiztonsági szolgálatok és rendvédelmi szervek együttműködése a felderítő és elhárító rendszerek működtetése folyamán.
- A nemzetbiztonsági szolgálatok horizontális és vertikális tagozódása, azok alrendszerei, illetve kapcsolatrendszere.
- A nemzetbiztonsági szolgálatok feladatai különböző időszakokban tevékenységek előkészítése és a végrehajtása során az együttműködés.

Irodalom:

Kötelező:

- Green, G.: Az emberi tényező. General Press kiadó, 2007.
- Halevy, E.: A MOSZAD főnöke voltam. J LX Kiadó, 2007.
- Szerk. biz. (Boda, Parádi Simon) A XIX-XX századi Magyar Állam nemzetbiztonsági szervezetei. Nemzetbiztonsági Szakszolgálat kiadványa. 2012.
- Horváth Csaba: A magyar katonai felderítés története. Püedlo Kiadó, 2004.
- MHTT (konf.) Kiadványa.
- Nemzetbiztonsági kihívások, nemzetbiztonsági szolgálatok. Hadtudomány. 2013. 1-2 sz.
- 2010. évi 232. kormányrendelet a Terrorelhárítási Központról.
- 2073/2004. (IV.15.) Korm. határozat, a Magyar Köztársaság nemzeti biztonsági stratégiájáról.
- 94/1998. (XII.29.) OGY határozat, a Magyar Köztársaság biztonság- és védelempolitikájának alapelveiről.
- Dr. Izsa Jenő: Nemzetbiztonsági alapismeretek (Titkosszolgálatok működése). ZM NVE Egyetemi jegyzet. 2009.
- Nemzetbiztonság általános elmélete. Szerk. Dr Dobák Imre Nemzeti Közszerológati és Tankönyvkiadó. 2014.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

A nemzetbiztonsági szolgáltatók szerepe az ENSZ, EBESZ, EU és NATO vezette békeműveletek támogatásában, a XXI. században

A tantárgy oktatója:

Dr. Boda József PhD., c. egyetemi tanár, ny. nb. vörgy.

Tantárgy kódja: RDIID01K_KV0003

Kredit: 2

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja: megismertetni a hallgatókkal a nemzetbiztonsági szolgáltatók történetét a rendszerváltástól napjainkig.

Tematikai vázlat:

- A békeműveletek kialakulása (fogalmak tisztázása)
- Az EBESZ létrejötte, feladatai, a polgári nemzetbiztonsági szolgáltatók szerepe a szervezet céljainak megvalósításában,
- Az ENSZ megalakulása, feladatai, a polgári nemzetbiztonsági szolgáltatók hozzájárulása a szervezet céljainak megvalósításában,
- Az EU kialakulása, feladatai Európa biztonságának megóvásában, hírszerzési képességei, a polgári nemzetbiztonsági szolgáltatók hozzájárulása az EU feladatainak teljesítéséhez, A NATO feladatainak változásai, szerepe a nemzetközi béke és biztonság fenntartásában, a polgári nemzetbiztonsági szolgáltatók és a NATO

Irodalom:

- Siku László: A válságkezelés elméleti alapjai, Főiskolai Jegyzet Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola, Hadtudományi Tanszék, Budapest, 1999.
- Kiss Zoltán László: Magyarok a békefenntartásban, Zrínyi Kiadó, Budapest, 2011.
- Boda József: A rendvédelmi békefenntartás kialakulása, fejlődése, helye és szerepe a XXI. században. Ph.D. disszertáció (ZMNE). Budapest, 2006.
- Lénárt Ferenc: A titkosszolgáltatók és a válságkezelés (A titkosszolgáltatói tevékenység újraértelmezése) www.mhht.eu/hadtudomany/2010/2010_elektronikus/2010_e_6.pdf
- Alan Bryden-Heiner Hanggi (Eds.) Security Governance in Post-Conflict Peacebuilding, DCAF, 2005.
- Tisovszky János: Az ENSZ és a békefenntartás, Magyar ENSZ Társaság, 1997.
- Az Európai Unió biztonság- és védelempolitikai dokumentumai, I. kötet, ChartaPress Kft, 2003.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

A rendészet és a civilszféra

A tantárgy oktatója:

Dr. Németh Zsolt Ferenc PhD., ny. egyetemi docens, ny. r. ezredes

Tantárgy kódja: RDIID01K_KV0005

Kredit: 2

Rövid tárgyleírás:

A civil szervezetek a modern társadalmi fontos részei, aktív résztvevői.

A magyarországi rendszerváltozás a civiltársadalom újjászületését és megerősödését is eredményezte.

Nagy számban alakultak társadalmi csoportok, vagyis civil közösségek, és fokozatosan alakultak ki a társadalmi önszerveződés keretei. Önkéntesség, öntevékenység és adományozás a civil aktivitás jellemzői és formái, amellyel polgárok tízezrei élnek, mint az egyéniségük kiteljesedésének sajátos terepe. A közbiztonság, mint kollektív társadalmi termék létrehozásában is megkerülhetetlen a részvételük.

A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában a közbiztonság javítására kiemelt hangsúlyt kap a rendőrség és a civil szervezetek együttműködési lehetőségeinek vizsgálata, közös feladatok meghatározása és végrehajtása. Különösen fontos a bűnözésre vonatkozó információk közreadása: a lakosság részvételét csak akkor lehet elérni, ha a település polgárai megfelelő információk birtokában vannak. A rendőrségnek tehát katalizátorként kell működnie.

A civilszerveződések azonban a rendészeti igazgatás területén azt tapasztalják, hogy mozgásterük rendkívül szűk, a rendészeti szervek és a civilszféra aktorai – különösen lokálisan – nehezen találhatnak egymásra. Kölcsönösen nem ismerik egymást, jellemző a bizalmatlanság egymás kompetenciája, szakmai és emberi hitelei iránt. Pedig céljaik, célcsoportjaik rendre átfedik egymást, eszközeik viszont nagyszerűen kiegészíthetnék egymást.

Tematikai vázlat:

- A civil szervezetek legfontosabb jellemzői (intézményesültség, függetlenség, a profitszétosztás tilalma, önkormányzatiság, önkéntesség).
- A civilszervezetek fajtái: adománygyűjtő - osztó, humán szolgáltató, önszolgáltató, közösségformáló, érdek- és érték közvetítő, érdek-, érték- és jogvédő csoportok.
- A civilszféra bekapcsolódásának előnyei: személy- és helyismeret, elkötelezettség, autonómia.
- Az intézményi önérték-értékesítés, és a gyakran elburokratizálódott, mechanikus, empátia nélküli ügyintézés veszélyei kiküszöbölhetők. Olyan célcsoportokat is meg tudnak szólítani, olyan segítséget (szolgáltatásokat) tudnak szervezni, amelyek hatósági eszközökkel elérhetetlenek.
- További forrásokat képesek aktivizálni, függetlenségük révén rá tudnak mutatni új összefüggésekre és addig kiaknázatlan lehetőségekre. Tapasztalataik és klienseik jelzései nyomán független álláspontot képesek formálni társadalmi viszonyaink rendezésében.
- Az együttműködés haszna (megjelennek a rendőrségi szabályzatokban) és hátráltató tényezői (rendőrségi szervezeti kultúra, tájékozatlanság, stb.)
- A rendészet szempontjából figyelemre méltó – NGO-k Magyarországon: Országos Polgárőr Szövetség, Magyar Védőnők Egyesülete, Magyar Bűnüldözők Szakmai Egyesülete (aktív rendőrök részvételével!), Társaság a Szabadságjogokért, Magyar Helsinki Bizottság, Baptista Szeretetszolgálat, Utcafront túcsere programja, Kék Pont Drogkonzultációs Központ.

Tantárgyi program

Irodalom:

Kötelező:

- Finszter Géza: 2011. évi kutatási jelentés (Tanítások a rendészetről), Belügyi Tudományos Tanács, 2012.
- Krémer Ferenc, Molnár Katalin, Szakács Gábor, Valcsicsák Imre: Rendészeti kulturális stratégia (17. számú előtanulmány az átfogó rendészeti stratégia társadalmi vitájához), a Rendőrség Tudományos, Technológiai és Innovációs Tanácsa, ORFK, 2008.
- 44/2008. (OT. 26.) ORFK utasítás a Rendőrség és a civil szervezetek együttműködéséről.
- 20/2010. (OT 10.) ORFK utasítás a Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről.
- A Kormány 1744/2013. (X. 17.) határozata a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023) Megtalálható a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács honlapján - www.bunmegelozes.info

Ajánlott:

- Gavril Flora: A civilszféra szféra, és a társadalomban betöltött szerepe - www.policy.hu/flora/miacivilszfera.htm
- Police and NGOs – why and how human rights NGOs and police services can and should work together (European Platform for Policing and Human Rights, 2004.
- Miletics Marcell – Németh Zsolt: „Miért kell, hogy így legyen” a segítőszféra és a rendészet együttműködése az ártalomcsökkentő drogpolitika megvalósításában, Baptista Szeretetszolgálat, ORFK és RTF konferencia anyaga, Budapest 2006. A közigazgatás és a civilszervezetek kapcsolata –
- www.szmm.gov.hu/civil_tananyag/.../civil.../breiner_tanulmany.pdf
- Korinek László: A jövő kriminálpolitikájáról – A rendőrség In: Kriminológia II.547-596. old., Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2010.
- A rendőrség kisebbségekkel kapcsolatos egyenlő bánásmódjának biztosítékrendszeréről és annak hiányosságairól (Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogok Országgyűlési Biztosa, Budapest, 2008).

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

A rendészeti mérlegelés

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Patyi András, PhD., egyetemi tanár

Tantárgy kódja: RDIID01K_KV0007

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja a rendészeti tevékenységfajták egyik központi elemére, a rendészeti mérlegelésre vonatkozó ismeretek elmélyítése. A tantárgy felöleli a fogalmi apparátus, a rendészetre vonatkozó jogi szabályozás sajátosságainak bemutatását, a mérlegeléses jogalkalmazás és jogérvényesítés rendészeti aspektusainak és különös jellemzőinek áttekintését.

Az oktatás keretében az egyes rendészeti területek speciális mérlegelési vonásainak elemzésére is sor kerül. A tematika tartalmazza a mérlegeléses döntéshozatalhoz kapcsolódó eljárási szerkezetek és jogorvoslati pályák tárgyköreit is.

Tematikai vázlat:

A mérlegelés közigazgatás-tudományi és rendészettudományi fogalma, a mérlegeléses döntéshozatalra felhatalmazást adó jogi szabályozási szerkezetek, a mérlegelés típusai a rendészetben, a mérlegeléses rendészeti döntéshozatalt meghatározó tényezők, rendészeti mérlegelés és felelősségi viszonyok, a rendészeti mérlegelés eljárási jogi szerkezetei, a rendészeti mérlegelés és a jogorvoslati pályák kapcsolata, a rendészeti mérlegelés gyakorlata

Irodalom:

- Kiss László: Mérlegelés és méltányosság az államigazgatásban. Magyar Jogász Szövetség, Budapest, 1984.
- Kántás Péter: A mérlegelés dilemmái. Belügyi Szemle, 2001. 6. sz. 15-24. p.
- Finszter Géza: A rendészet elmélete. KJK-KERSZÖV, Budapest, 2003.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

A rendészeti szervek vezetése

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Fórizs Sándor CSc., ny. egyetemi tanár, ny. r. ddtbk.

Tantárgy kódja: RDIID01K_KV0008

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja megismertetni a doktorandusz hallgatókkal a rendészeti szervek speciális vezetési rendszereit, a sajátos módszereket és eszközöket melyek alkalmazásra kerülnek hazánkban és egyes külföldi államokban. A tananyag tartalmazza a rendészeti szervek jogállásának szabályozását, államigazgatási hovatartozásukat, vezetésük módszereinek történelmi változásait, az egyes államok általános és sajátos megoldásait.

Tematikai vázlat:

- A rendészeti szervek csúcsvezetésének felépítése, feladatrendszere. A szervek belső munkájának és külső együttműködésének jogi szabályozása
- A Honvédelmi és Rendészeti Bizottság
- A vezetői tevékenység feladatai, formái normál és minősített időszakokban
- Nemzetközi rendészeti vezetői szervek, nemzetközi együttműködés
- A rendkívüli helyzetek, események esetén folytatott vezetői tevékenység, speciális munka - operatív csoportok
- Készenléti kötelekés speciális vezetése
- A vezetői tevékenység mindenoldalú biztosítása
- Vezető kiválasztás és felkészítés. A szervezet vezetői képviselete
- Rendészeti szervek felsőszintű irányítása

Irodalom:

Kötelező:

- Finszter Géza: A rendészet elmélete és a rendészeti eszközrendszer, Nemzeti Köszolgálati Egyetem, Bp. 2013. ISBN 978-615-5344-24-4.
- Szerk.: Horváth József, Kovács Gábor: A rendészeti szervek vezetés- és szervezésemélete, Nemzeti Köszolgálati Egyetem, Bp. 2014. ISBN 978-615-5305-41-2.
- Gazdag Ferenc: A biztonsági tanulmányok alapjai, Nemzeti Köszolgálati Egyetem, Bp. 2013. ISBN 978-615-5344-26-8.
- A katasztrófavédelem vezetési módszertani kézikönyve, szerk.: Schweickhard Gotthilf, NKE Szolgáltató Kft. Bp. 2014. ISBN 978-615-5305-79-5.
- Klein Sándor: Vezetés- és szervezetpszichológia, Edge 2000 Kiadó, Bp. 2012. ISBN978 963 9760 07 3.
- Dobák Miklós, Antal Zsuzsanna: Vezetés és szervezés, Aula Kiadó Kft, 2011. ISBN 978 963-9698-89-5.
- Szeicz János: Szervezeti magatartás – szervezetfejlesztés, Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2008.
- Csath Magdolna: Stratégiai változtatás – menedzsment, Aula Kiadó, Budapest, 2004.

Ajánlott:

- Boda József: A rendvédelmi békefenntartás kialakulása, fejlődése, helye és szerepe a XXI. században, Phd értekezés, 2007. NKE.
- Farkas Ferenc: Változás – menedzsment, KJK Kerszöv Kiadványok, Budapest, 2004.
- Nemes Ferenc: Szervezet és vezetés, Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 2007. Dobák Miklós – Antal Zsuzsanna: Vezetés és Szervezés 2. kötet, Aula Kiadó, Budapest, 2009.

Tantárgyi program

- Farkas Ferenc, Karoliny Mártonné, László Gyula, Poór József: Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv, CompLex Kiadó, Budapest, 2008.
- Zoltainé Paprika Zita: Döntéelmélet, ALINEA Kiadó, 2005.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

A rendészettudomány története

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Sallai János PhD., egyetemi tanár, r. ezredes

Tantárgy kódja: RDIID01K_KV0009

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A rendészettudomány története tantárgy keretén belül a jelölt megismerkedhet a rendészettudomány forrásaival, művelőinek klasszikusaival.

A számos gyakorlati kérdés mellett a tantárgy áttekinteti azt is, hogy mit értünk rendészet, illetve rendészettudomány alatt, s hogy ez miként és hogyan kapcsolódik a társadalomtudományokhoz.

Tematikai vázlat:

- Rendészettudomány etablációja
- Rendészettudomány forrásai
- Rendészettudomány fogalmainak története
- Rendészettudomány (rendőrtudomány) kialakulása Európában
- Rendészettudomány hazai megalapozója: Karvasy Ágost
- Concha Győző művei
- 1903 a rendészet éve a magyar parlamentben
- Rendészettudomány művelői, és fejlődése a két világháború között
- A „szocialista” rendészet kialakulása
- Szamel Lajos munkássága
- Rendészet átalakulása a '90-es években
- Rendőrség, csendőrség kialakulása, története
- Határszéli Csendőrség, Határrendőrség, Határőrség története
- Tűzrendészet, katasztrófavédelem története
- Iskolarendészet, orvos rendészet, mezőrendészet, magánrendészet története
- Konzultáció

Irodalom:

- Concha Győző: A rendőrség természete és állása szabad államban (1901); Megjelent: A magyar közigazgatás tudomány klasszikusai 1874-1947. Budapest, 1988.
- Concha Győző: Politika. Budapest 1905. p. 308.
- Csiky Kálmán: A magyar állam közigazgatási joga II. kötet Budapest, 1889.
- Dornik Henrik: A rendőrség intézményének fejlődése. Budapest 1922. p. 14.
- Dornik Henrik: Külföldi rendőrségek. A német, osztrák és francia rendőrségek szervezet és működése. Budapest 1916. Pátria.
- Finszter Géza: A rendészet elmélete KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft.
- Karvasy Ágost: A közrendészeti tudomány. Pest Emich Gusztáv tulajdona 1862.
- Kovács Tamás: A rendészettudomány a modern társadalomban. Pécs 2011.
- Magyar Közrendészet. Folyóirat 1890-1891. Szerk.: Bagi László.
- Parádi József (szerk.) (1996): A magyar rendvédelem története. Osiris Kiadó, Budapest.
- Parádi József: Rendvédelmi testületek a polgári magyar állam időszakában 1867-1919., Rendvédelmi Történeti Füzetek XXIII: 2013. Budapest pp. 121-146.
- Pauler Tivadar: Jog és államtudományok encyclopaediája. Pest Emich Gusztáv tulajdona 1865. Petrovics László: Közrendészeti tudomány és a magyar rendőri gyakorlat. Budapest, 1884.
- Rédey Miklós-Laky Imre: Rendőrségi lexicon 1903.
- Sallai János: A rendészet fogalmának kialakulása és történetének áttekintése in Rendészettudományi gondolatok 2014 Budapest.
- Sallai János: Néhány rendészeti fogalom a múltból. Pécs 2008.

Tantárgyi program

- Szamel Lajos: A rendészet és a rendőrség jogi szabályozásának elméleti alapjai Rendészeti tanulmányok 1992/1.
- Szilágyi János: A tűzrendészet fejlődése az őskortól a modern időkig, Bp. 1960.
- Tisza Miksa: Magyarország rendőrségének története. Pécs 2. kiadás 1925. p 387.
- Tomcsányi Móricz: Rendészet – közigazgatás – bírói jogvédelem. Budapest. 1929. p. 32.
- Török Lajos: A Magyar Kir. Rendőrség fegyverhasználatjoga. Budapest. 1938. p. 258.
- Vásárhelyi Gyula: Rendészet (rendőri büntetőbíráskodás, a rendőri hatóságok és közegek részvétele a bűnügyi nyomozásban), Rendőrigazgatás, 1911.
- Virányi Gergely: Gondolatok a rendészettudományhoz, Pécs 2002.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

A titkos információgyűjtés és adatszerzés technikai biztosítása

A tantárgy oktatója:

Dr. Dobák Imre PhD., egyetemi docens, nb. ezredes

Tantárgy kódja: RDIID01K_KV0010

Kredit: 2

Rövid tárgyleírás:

A technikai fejlődéssel párhuzamosan a technikai vonatkozású információgyűjtés, az információkhoz való hozzáférés jelentősége kiemelt szerepet kap globalizálódó világunkban. Mindezek az egyes nemzetbiztonsági szolgálatok, illetve az arra törvényben feljogosított szervezetek szintjén még hangsúlyosabban kerülnek előtérbe, hiszen rendkívül összetett információk közegeiből, sajátos keretrendszer (pl. jogi, technikai, földrajzi) mentén lehet a feladatrendszerükhöz kapcsolódó információkat megszerezni. Az információgyűjtés különböző eszközeinek és módszereinek alkalmazását a demokratikus jogállamok érintett, törvényi felhatalmazással rendelkező szervei sem nélkülözhetik. A tantárgy oktatása során a hallgatók a szükséges történeti előzmények áttekintését követően megismerkedhetnek a titkos információgyűjtés általános kérdéskörével, sajátosságaival.

Tematikai vázlat:

- A technikai jellegű titkos információgyűjtés történeti előzményei.
- A technikai és operatív technika területek szervezetfejlődése a rendszerváltozást megelőzően.
- A technikai és operatív-technikai fejlesztés korabeli feladatai, a változás időszaka.
- A technikai kérdéskörök és titkos információgyűjtés a rendszerváltást követően (törvényi szabályozás, jogszabályi háttér, szervezet és keretrendszer).

Irodalom:

Kötelező:

- Csóka Ferenc – Boda József (Szerk.): Szakszolgálat Magyarországon, avagy tanulmányok a hírszerzés és titkos adatgyűjtés világából, 1785-2011, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat, Bp. 2012. 497 p. 978-963-083-211-3.
- Dobák Imre (Szerk.): A nemzetbiztonság általános elmélete, Egyetemi jegyzet, 363 p. NKE 2014 (Nemzeti Közszerológati és Tankönyv Kiadó Zrt.) ISBN 978-615.
- Greenwald, Glenn: A Snowden-ügy (korunk legnagyobb nemzetbiztonsági botránya), HVG Kiadó Zrt, Bp. 2014. 365 o. (A mű eredeti cím: No Place to Hide: Edward Snowden, the NSA, and the U.S. Surveillance State, Metropolitan Books, Henry Holt and Company, LLC, New York, 2014) ISBN: 978-963-304-183-3.
- Loch K., Johnson (szerk.): Handbook of intelligence studies (2009), 382 p. London, Routledge, 2009 ISBN: 0415770505.
- Bikki István: A titkos operatív technikai rendszabályok és módszerek, valamint a K ellenőrzés alkalmazására vonatkozó szabályok 1945–1990 között, Betekintő 2010/1. szám. (http://www.betekinto.hu/2010_1_bikki). Müller Rolf: Az operatív technikai osztály, 1956–1962, Betekintő 2011/3. (http://www.betekinto.hu/2011_3_muller).

Ajánlott:

- Loch K. Johnson (szerk): Intelligence, Critical concepts in Military, Strategic and Security Studies, Routledge London: Routledge, 2011. ISBN: 9780415569712.
- Boda József: A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat helye és szerepe a titkos információgyűjtés rendszerében, 2012. május 24-én a Nemzeti Közszerológati Egyetemen megrendezett Nemzetbiztonsági kihívások, nemzetbiztonsági szolgálatok című szakmai-

Tantárgyi program

tudományos konferencián elhangzott előadás szerkesztett változata. (pp. 42-61.)
mhht.eu/hadtudomany/2013_1-2.html.

- Farkas Vladimir – Nincs mentség, Budapest, Interart, 1990.
- Dobák Imre: Betekintés az állambiztonság 1960-70-es évei nemzetközi technikai kutatásfejlesztési folyamatainak szerkezetébe. Hadmérnök VIII. évf. 1. szám 2013., pp. 319-327. (hadmernok.hu/2013_1_dobaki.pdf).
- Dobák Imre: Visszatekintés az 1960-as évek elején elmélyülő szovjet és magyar állambiztonsági szervek közötti operatív technikai (kutatási) együttműködésre. Felderítő Szemle, 2013. XI. évfolyam 3-4. szám, pp. 193-202.
  - Dobák Imre: Technológiai fejlődés – titkosszołgálatok, In: Fekete Károly (szerk.): Kommunikációs 2013 konferencia kötete, Bp., NKE. 2013. pp. 61-71.
- Dobák Imre – Endródi Ferenc: A magyar rádióelhárítás nemzetközi együttműködésének története (1955-1990) Budapest: Nemzeti Közszołgálati Egyetem, 2014. 45 p. ISBN 978615-5305-74-0.
- Dobák Imre: Rádiós ügynökök és elhárításuk: Betekintés a szocialista állambiztonság 1960-70-es éveibe, Magyar Rendészet XIII (2013/3-4 szám) pp. 171-179.
- Dobák Imre: A rádióamatőr tevékenység nyomai a 2. vkf. osztály munkájában, Felderítő Szemle, XII. évfolyam 3. szám. 2013. pp. 128-136.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

Alternatív rendészet

A tantárgy oktatója:

Dr. Christián László PhD., egyetemi tanár, r. ddtbk.

Tantárgy kódja: RDIID01K_KV0011

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja, hogy a hallgató megismerje a rendészet rendőrségen kívüli egyéb szereplőit, szerveit, alternatív megoldásait. Sajnos a rendészeti kutatások jelentős része megreked a rendőrségek vizsgálatánál, holott tudjuk, a rendészet jóval többet jelent ennél. Számos módszer, szervezési elv, rendészeti szerv, szerveződés kínálja magát a vizsgálat alanyaként. Különösen izgalmas összevetni nemzetközi viszonylatban az alternatív megoldásokat, szereplőket és a vonatkozó jogi hátteret.

Tematikai vázlat:

- A rendészet, rendőrség, alternatívák
- Hazai rendészeti helyzetelemzés
- Külföldi kitekintés
- Rendészeti modellek összevetése (komparatív módszer alkalmazásával)
- Csendőrségek
- Egyéb rendészeti szervek vizsgálata
- Közösségi rendészet
- Önkormányzati rendészet
- Magánbiztonság

Irodalom:

- Szikinger, István: Rendőrség a demokratikus jogállamban, Sík Kiadó Kft., Budapest, 1998.
- Finszter Géza: A rendőrség joga, ORFK, Duna Mix Kft. Budapest, 2012.
- Christián László: Alternatív rendészet, PhD disszertáció, Budapest, 2010.
<https://jak.ppke.hu/uploads/articles/12332/file/Christi%C3%A1n%20L%20C3%A1szl%C3%B3%20PhD.pdf>
- Christián László: A rendészet alapvonalai, önkormányzati rendőrség, Universitas, Győr, 2011.
- Christián László: Rendészet újratöltve, In: Új generáció a közigazgatástudományok művelésében, posztdoktori konferencia, Konferenciakötet 91-102, ELTE, 2013.
http://www.ajk.elte.hu/file/Uj_generacio_konf_kotet_2013.pdf
- Christián László: Két új ág a rendészettudomány fáján. In: Rendészettudományi gondolatok, Írások a Magyar Rendészettudományi Társaság megalapításának egy évtizedes jubileuma alkalmából. Szerk.: Gaál Gyula, Hautzinger Zoltán, Budapest, 2014. 85-91.
- Rektor Béla: A magyar királyi csendőrség oknyomozó története, Árpád könyvkiadó vállalat, Cleveland, Ohio, USA, 1980.
- Tim Newburn & Peter Neyroud: Dictionary of Policing, William Publishing, 2008, London.
- Robert H. Langworthy, Lawrence F. Travis III: Policing in America, A Balance of Forces, Third edition, New Jersey, 2003.
- Hans Toch and J. Douglas Grant: Police as Problem solvers, Plenum Press New York and London, 1991.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

Az államhatárok története

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Sallai János PhD., egyetemi tanár, r. ezredes

Tantárgy kódja: RDIID01K_KV0012

Kredit: 2

Rövid tárgyleírás:

Az államhatárok története tantárgy keretén belül a jelölt megismerkedhet a határtörténet forrásaival, a határkitűzés elveivel, fórumaival, műveleteivel.

Részletesen bemutatásra kerülnek a legfontosabb térképtörténeti, levéltári, és könyvészeti források. Ezt követően előadások keretén belül feldolgozásra kerülnek a legfontosabb korszakok magyar államhatár kijelölésének előzményei, és állomásai: gyepűk, végvárak, katonai határőrvidékek, dualizmus időszakában végrehajtott határkitűzések, a XX. század határkijelölései.

Ezen kívül a jelölt betekintést nyerhet az államhatárok őrzetének történetébe is, hogy mely időszakokban milyen határőrizeti, határrendészeti szervek, és milyen módon őrizték a magyar államhatárokat.

Tematikai vázlat:

Az államhatár történetének forrásai

- Az államhatárok kijelölésének elvei, fórumai, műveletei
- Államhatárok őrzés a Kárpát-medencében, a honfoglalás előtt
- A gyepűk határőrizete
- A végvárakkal megerősített határvédelem
- A katonai határőrvidékek
- Határkijelölés, és határrendészet a dualizmus időszakában
- A trianoni határkijelölés folyamata
- Határőrizet, kishatárforgalom a két világháború között, és a terület visszatérések
- Redemarkáció a II. világháború után, és a határőrizet újjászervezése
- Határőrizet az '50-es, '60-as és a '70-es években
- A vasfüggöny fénykora, és alkonya
- Határőrizet Európában a XX. században
- A schengeni térség

Irodalom:

- Bacsa Gábor: A magyar-jugoszláv (SHS) határ megállapítása és kitűzése 1921-1924 Budapest Püski. 1998.
- Berki Imre: A magyar határvédelem története. Múlt- kor 2010. szept. p1-3.
- Gáspár László: A határőrzés története. 1-2. köt. Budapest, 1989, Zrínyi Miklós Katonai Akadémia, 133 p.
- Sallai János: A magyar-lengyel határ története, Historia granicy węgiersko-polskiej Budapest. Argumentum Kiadó, 1997. 50 p.
- Sallai János: Az államhatárok Budapest. Press Publika 2005. (Változó Világ sorozat) Sallai János: Egy idejét múlt korszak lenyomata. A vasfüggöny története (Abdruck einer versunkenen Epoche. Geschichte des Eisernen Vorhangs – An Impression of a Bygone Era. The History of the Iron Curtain.) Budapest: Hanns Seidel Alapítvány, 2012.
- Suba János: Magyarország államhatárának változásai 1867-1947 között. Budapest, 2003, Tipico Design Kft. 22 p. /Felsőoktatási tankönyv./
- Suba János: Magyarország határának kitűzése és felmérése 1921-1925 között. (A határmegállapító bizottságok működése. Budapest, 1999, Magyar Honvédség Tájékoztatói és Médiaközpont. 264 p.

Tantárgyi program

- Vizi László Tamás: A trianoni diktátum aláírója: a miniszter Benárd Ágoston. In: Közép - Európai Közlemények. Történészek, geográfusok és regionalisták folyóirata. III. évf. 3. sz. 2010/3. No. 10.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

Az Európai Unió belső biztonsági stratégiája

A tantárgy oktatója:

Dr. Varga János PhD., ny. főiskolai tanár, ny. hőr. ezredes

Tantárgy kódja: RDIID01K_KV0013

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

Az Európai Unió belső biztonsági stratégiája elfogadását szükségessé tevő körülmények, célja, tartalma, Viszonya az unió egyéb stratégiáihoz, és dokumentumaihoz, különös tekintettel az európai biztonsági stratégiára és a Stockholmi programra. Az unió polgárokat érintő veszélyek és kihívások, a stratégia által meghatározott biztonsági modell és annak elvei, iránymutatásai.

A stratégia megvalósításának feltételei, intézményei, azok tevékenységének keretei, tartalma és eredményei. A stratégia megvalósulásának aktuális helyzete és további feladatai.

Tematikai vázlat:

- Az Európai Unió belső biztonsági stratégiájának szükségessége, célja.
- A belső biztonságot érintő kihívások és az azoknak való megfelelés.
- A belső biztonsági modell tartalma, elvei, stratégiai iránymutatásai.
- A belső biztonságra vonatkozó operatív együttműködéssel foglalkozó állandó bizottság tevékenysége.
- Az Európai Unió belső biztonsági stratégiájának megvalósulása.

Irodalom:

Kötelező:

- Az Európai Unió belső biztonsági stratégiája: „Az európai biztonsági modell felé”. Az Európai Unió Tanácsa. 5842/2/10;
- A bizottság közleménye az európai parlamentnek és a tanácsnak az EU belső biztonsági stratégiájának megvalósítása: öt lépés a biztonságosabb Európa felé (COM/2010/0673 végleges);
- Az Európai Parlament 2011. május 11-i állásfoglalása a közös biztonság- és védelempolitika alakulásáról a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése után. 2010/2299 (INI).

Ajánlott:

- A bizottság közleménye az európai parlamentnek és a tanácsnak az Európai Unió belső biztonsági stratégiájának végrehajtásáról szóló első éves jelentés (COM/2011/0790 végleges);
- Varga János: A határrendészeti kutatások új kihívásai. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XII. Pécs, 2011. 195-204. old.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikája

A tantárgy oktatója:

Dr. Remek Éva PhD., egyetemi docens

Tantárgy kódja: RDIID01K_KV0014

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók ismerjék meg az Európai Unió külkapcsolati és külpolitikai rendszerének intézményi és politikai működését, s az ezek alapjául szolgáló nemzetközi szerződéseket az uniós kül- és biztonságpolitika cél- és eszközrendszerét, a külpolitikai döntéshozatal menetét, továbbá az egyes tagállamok szerepét. Szerezenek átfogó ismereteket az EU biztonság- és védelempolitikai dimenziójának kialakulásáról, az EU képességek és eljárások kibontakozásáról, az EU növekvő szerepéről a nemzetközi válságkezelésben. Összességében lássák és értsék az uniós válságkezelés gyakorlati megvalósítását, a missziók működését, közvetett és közvetlen jelentőségét. Ismerjék a tantárgy keretében a témához kapcsolódó magyar (külkapcsolati, kül-, biztonság- és védelempolitikai) vonatkozásokat a kezdetektől a napjainkat jellemző eseményekig.

Tematikai vázlat:

- Az európai integráció történetének áttekintése (a korábbi ismeretek alapján). Tájékoztató jellegű felmérés (írásban). A tantárgy teljesítése követelményeinek ismertetése. 2. Az EU nemzetközi szerepének elméleti kérdései – külkapcsolatai és külpolitikája
- Az európai integráció kezdetei kül- és biztonságpolitikai szempontból – a Római Szerződések után
- Európai Politikai Együttműködés
- A Nyugat-európai Unió és a KKBP
- Maastrichtól Amszterdamig
- St. Malo-tól Helsinkiiig: az ESDP születése – a nizzai csúcs, képességfejlesztés
- Az EU Biztonsági Stratégiája (2003), Berlin plusz-megállapodás (2003)
- A KBVP döntéshozatali eljárása
- A Lisszaboni Szerződés - változások
- Az EU válságkezelési struktúrája
- Együttműködés a nemzetközi szervezetekkel
- Műveletek, műveletek finanszírozása - harccsoportok
- Az EU és a nemzetközi szervezetek: válaszok az új típusú kihívásokra – aktualitások; összegzés – értékelés

Irodalom:

Kötelező:

- A Lisszaboni Szerződés: http://www.mfa.gov.hu/NR/rdonlyres/66ECAE98-E47C-44239108-F60DD0D79F08/0/071212EUSZ_EUMSZ_konzolidalt_szoveg.pdf 18, 21-46. cikk, <http://www.euractiv.com/en/future-eu/treaty-lisbon/article-163412>
- Dobák Imre (szerk.): Az EU Biztonsági Stratégiája és felderítő rendszere. 1.3. alfejezet. Nemzetbiztonság általános elmélete, Nemzeti Közszerológálati és Tankönyvkiadó Zrt., Budapest 2014. Gazdag Ferenc: Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikája, egyetemi jegyzet, Budapest, 2008.
- Gazdag Ferenc: Biztonsági tanulmányok – Biztonságpolitika, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest, 2011.

Tantárgyi program

- Gazdag Ferenc: Magyar kül-, biztonság- és védelempolitikai dokumentumok, Budapest, Nemzeti Közsolgálati és Tankönyvkiadó Zrt., 2013.
- Horváth Zoltán: Kézikönyv az EU-ról, HVG-Orac Lap-és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2011, 8. bőv., 684 oldal, (I. rész 2.5, 4.2.2, III. rész 25. fejezet)
- http://www.eeas.europa.eu/cfsp/index_hu.htmAz Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikája (KKBP).Az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelőjének éves jelentése az Európai Parlamentnek a KKBP fő szempontjairól és alapvető választásairól – 2013 Letöltés: 2016. július1.
- Remek Éva: Az EU kül- és biztonságpolitikája a Lisszaboni Szerződés után (1.) 44-54. o. In.: Szakmai Szemle (Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat Kiadványa), 2012/1. szám http://knbsz.gov.hu/hu/letoltes/szsz/2012_1_szam.pdf
- Remek Éva: Az EU kül-, biztonság- és védelempolitikája – a Lisszaboni Szerződés után KJF távoktatási kiadvány, 2014. szeptember.

Ajánlott:

- Babos László: A 2008-as grúz-orosz háború rövid története 1. rész / Haditechnika: a Honvédelmi Minisztérium műszaki-tudományos és ismeretterjesztő folyóirata, 2011. szeptember-október XLV. évfolyam.
- Boldizsár Gábor: A békeműveletekben való részvétel hatása a Magyar Honvédségre, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Hadtudományi Doktori Iskola, 2009.
- ESDP newsletter: European security and defence policy (2006), Bruxelles: Council of the European Union, 2006.
- Fischer Ferenc: A megosztott világ: A Kelet-Nyugat, Észak-Dél nemzetközi kapcsolatok fő vonásai: 1941-1991. 4. jav. DIALÓG Campus Kiadó, Budapest, 2001.
- Frank Evers: Mission Information Package, South Caucasus, Centre for OSCE Research Institute for Peace Research, and Security Policy at the University of Hamburg (IFSH) 2003.
- Gazdag Ferenc: Miként és miből lesz európai védelem? Nemzet és biztonság: Biztonságpolitikai Szemle, 2008, I. évfolyam 2. szám 2008. február.
- Horváth Gábor: Az Európai Unió katonai válságkezelő tevékenységének fejlődése, Honvédségi szemle, 62. évfolyam 2. sz. 2008. szeptember.
- Kobilka István (szerk.): Nemzetbiztonsági alapismeretek, Nemzeti Közsolgálati és Tankönyvkiadó, Budapest, 2013. (Nemzetbiztonsági együttműködés az Európai Unióban (p.352-358) Nemzetközi nemzetbiztonsági együttműködés a válságkezelésben (p.358-364)
- Remek Éva: Az Európai Unió civil válságkezelési képessége, Európai Tükör 6. szám: pp. 87-97. (2007)
- Remek Éva: Biztonságunk a globalizáció árnyékában, Európai Tükör 2009:(3) pp. 81- 91. (2009)
- Tálás Péter: A válságkezelő missziókban való részvétel biztonságpolitikai vetületei, Felderítőszemle, XI. évfolyam 4. szám 2013. november.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

Kriminál földrajz

A tantárgy oktatója:

Dr. Mátyás Szabolcs PhD., egyetemi docens, r. őrnagy

Tantárgy kódja: RDIID01K_KV0015

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A kriminál földrajz tantárgy keretén belül a jelölt megismerkedhet egy új, eddig más hazai felsőoktatási intézményben nem tanított diszciplínával. Ennek során bemutatásra kerülnek a tudományág legfontosabb fogalmai, szakkifejezései, célkitűzései, hazai és nemzetközi képviselői. Ezt követően az előadások keretén belül, kriminál földrajzi aspektusból elemzésre kerül Magyarország bűnügyi helyzete illetve kilenc hazai nagyváros. Ennek során a bűncselekmények terjedelme, dinamikája és tendenciája, a bűnözési fertőzöttség és a bűnözés személyi oldala kerül bemutatásra. Ezen kívül a jelölt betekintést nyerhet a bűnözési térképezésbe, melynek során a „forró pontokkal”, a bűnözési térképek fajtáival, azok elemzési módszereivel és készítésükkel ismerkedhet meg.

Tematikai vázlat:

- A bűnözés földrajz helye a tudományban. A tudományág legfontosabb fogalmai.
- A kriminál földrajzi kutatások nemzetközi és hazai képviselőinek, illetve eredményeinek bemutatása. A hazai településszintű kutatások főbb területi egységei.
- A településszintű bűnözés földrajzi kutatásokhoz használt módszerek, a vizsgálatokhoz használt adatok forrásai.
- Magyarország bűnügyi helyzetének elemzése és főbb kriminálstatisztikai mutatói 1989-től napjainkig.
- A bűnözés személyi oldala. Az ismertté vált sértettek és bűnelkövetők.
- A bűnözés térbeli jellemzői a rendszerváltás utáni Magyarországon.
- A regionális központok bűnügyi helyzetének elemzése és összehasonlítása a főbb kriminálstatisztikai mutatók alapján.
- A bűnözési térképezés és a forró pontok. A térképek gyakorlati használhatósága a mindennapi bűnüldöző munka során.
- A kriminál földrajz gyakorlati alkalmazhatósága, a diszciplínában rejlő kutatási lehetőségek. A kriminál földrajz és a településfejlesztés kapcsolata, az építészeti és szituációs bűnmegeelőzés.
- Magyarország államhatárainak kriminál földrajza.
- A határrendészet által felfedett jogellenes cselekmények statisztikája.
- Szubjektív biztonságérzet és objektív közbiztonság összehasonlítása.
- Egy település kriminál földrajzának elkészítése.
- Konzultáció.

Irodalom:

- Babbie, E: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Hatodik, átdolgozott kiadás, Balassi Kiadó, Budapest, 2003, 564 p.
- Berényi István: Az alkalmazott szociálgeográfia elméleti és módszertani kérdései. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992, 165 p.
- Herold, Horst: Földrajz és bűnözés. Belügyi Szemle Tájékoztatója 17., 1973, pp. 79-85.
- Kobilka I. – Sallai J.: Budapest kriminálgeográfiája 1960-1985. között. KBH Szakmai Szemle 3., 2008, pp. 89-105.
- Mátyás Sz. – Sallai J.: Kriminálgeográfia. in: Tendenciák és alapvetések a bűnügyi tudományok köréből. Budapest: Nemzeti Közszolgálati és Tankönyv Kiadó Zrt., 2014. pp. 335-353.
- Mátyás Sz. – Sallai J.: Objektív és szubjektív biztonság néhány magyar nagyvárosban. Székesfehérvár 2014. p. 65.

Tantárgyi program

- Mátyás Szabolcs: A Debreceni Rendőrkapitányság elkövetői és bűnelkövetői vonzaskörzete.
– In: Magyar Rendészet 2012/2., 2012, pp. 41-49.
- Mátyás Szabolcs: A Debreceni Rendőrkapitányság kriminálgeográfiai elemzése (doktori értekezés). Debrecen, 2011, 196 p.
- Piskóti-Kovács Zsuzsa: A bűnözésföldrajz modern irányzatainak alkalmazási lehetőségei különböző területi szinteken, Miskolc 2014., PhD értekezés pp. 174. Sallai János: A Határrendőrség feladatai a statisztika tükrében. Magyar Rendészet, 2005, 3. sz., pp. 157-168.
- Sallai János: Bűnözésföldrajz: a rendőrség szolgálatába állított tudomány. BM Szemle 2014/9. sz. pp. 95-107.
- Tóth Antal: A bűnözés térbeli aspektusainak szociálgeográfiai vizsgálata Hajdú-Bihar megyében. PhD értekezés, Debrecen, 2007, 250 p.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

Magyarország nemzetbiztonsági szolgálatai

A tantárgy oktatója:
Dr. Simicskó István PhD.

Tantárgy kódja: RDIID01K_KV0016
Kredit: 2

Rövid tárgyleírás:

A doktorandusz hallgatók szerezzenek ismereteket a nemzetbiztonsági szolgálatok hazai és nemzetközi működéséről, hozzájárulva ezáltal Magyarország integrált biztonsági rendszerének megismeréséhez és a szakterület tudományos igényű műveléséhez.

Tematikai vázlat:

- A nemzetbiztonsági szolgálatok helye, szerepe Magyarország integrált biztonsági rendszerében
- A nemzetbiztonsági szolgálatok működésének stratégiai és törvényi alapjai
- A nemzetbiztonsági szolgálatok működése hazai és nemzetközi kitekintésben
- A nemzetbiztonsági szolgálatok irányítási és szervezeti felépítése, a szervezetek alaptevékenységei
- A nemzetbiztonsági szolgálatok működésének sajátosságai minősített időszakban
- A polgári szolgálatok működési rendje, feladatai
- A katonai szolgálatok működési rendje, feladatai
- Konzultáció a szolgálatok szerveinél

Irodalom:

- Magyarország Alaptörvénye.
- Nemzetbiztonsági Stratégia.
- 1995. évi CXXV. törvény a nemzetbiztonsági szolgálatokról.
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 2011. évi tv. a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény, a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. tv. Módosításáról.
- Várhalmi Miklós szerk. (2002): A magyar Nemzetbiztonsági Stratégiát előkészítő megfontolások, Budapest.
- 2013. évi LXXII. törvény a nemzetbiztonsági ellenőrzés új szabályainak megállapításáról (MK 87.).
- Az egyes nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső jogviszonyokról és a nemzetbiztonsági ellenőrzéssel összefüggő lényeges adatokról, valamint a lényeges adatok bejelentésének rendjéről szóló 303/2013. (VII. 31.) Korm. rendelet.
- Boda József: A nemzetbiztonsági szolgálatok helye, szerepe a rendvédelemben. Bp. 2013. <<http://www.pecshor.hu/periodika/XIII/boda.pdf>>

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

A rendészeti bűnmegelőzés alapkérdései

A tantárgy oktatója:

Dr. Németh Zsolt Ferenc PhD., ny. egyetemi docens, ny. r. ezredes

Tantárgy kódja: RDIID01K_KV0021

Kredit: 2

Rövid tárgyleírás:

A bűnmegelőzés létjogosultsága az ezredforduló óta tovább erősödött, az állami intézmények és a civilszervezetek újabb és újabb formációkkal álltak elő, a rendőrség is mind több életviszony, illetve társadalmi csoport tekintetében állt elő szabályzatokkal. Ennek ellenére a címben jelzett rendészeti bűnmegelőzés több vonatkozásban is tisztázatlan. A rendészeti szervezeten belül „reszortfeladatként”, ráadásul többnyire felvilágosító, propaganda tevékenységben jelenik meg, noha a teljes rendőri egységet, valamennyi szolgálati ágat bűnmegelőzési szemléletre kellene ösztönözni. Igaz, a bűnmegelőzési eredményeket még mindig nem vagyunk képesek megfelelő indikátorokkal mérni, így a bűnüldözési mutatók elsődlegessége az értékelés során negatívan hat vissza a bűnmegelőzési aktivitásra.

Tematikai vázlat:

- A bűnmegelőzés történelmi, szabályozási és értékelési előzményei.
- A rendészeti teljesítménymérés mai gyakorlata, anomáliái, nyugat-európai megvalósulása.
- A rendészeti megelőzés fogalma, tartalma.
- A rendészeti bűnmegelőzés tükrében a Társadalmi Bűnmegelőzés Nemzeti Stratégiájának szellemisége, konkrét céljai, eszközei és módszerei.
- Egyes rendészeti szervezetek bűnmegelőzési lehetőségei (rendőrség, vámszervezet, büntetés-végrehajtás, nemzetbiztonsági szolgálatok, az önkormányzati illetve a civil biztonsági szféra) A rendőrség bűnmegelőzési szabályzata. A rendőrség áldozatvédelmi feladatai.
- A rendőrség kisebbségvédelmi feladatai.
- A rendészeti bűnmegelőzés, mint tipikus sokszereplős társadalmi tevékenység koordinációjának kérdései.

Irodalom:

Kötelező:

- Katona Géza: A rendészet evolúciója Magyarországon 1945-2006. Magyar Rendészet, 2006/4.
- Korinek László: A bűncselekmények megelőzése, In: Kriminológia I., Magyar Közlöny és Lapkiadó, Budapest, 2010.
- Korinek László: A jövő kriminálpolitikájáról - A rendőrség. In: Kriminológia I., Magyar Közlöny és Lapkiadó, Budapest, 2010.

Ajánlott:

- A számháború vége? A statisztika, a valóság és a rendőrség, Belügyi Szemle, 2013. 4. szám.
- Rosta Andrea: A bűnmegelőzés története, Magyar Rendészet, 2006/4.
- Németh Zsolt: A magyar rendőrség kriminál-prevenációs aktivitása a II. világháborútól az ezredfordulóig In.: Ad futuram memoriam, Tanulmányok Cséka Ervin 85. születésnapja tiszteletére (szerk.: Nagy Ferenc), Pólay Elemér Alapítvány, Szeged, 2007.
- A Kormány 1744/2013. (X. 17.) határozata a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023) Megtalálható a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács honlapján - www.bunmegelozes.info
- Police officers' view of crime prevention work (assignment „Investment in more police officers”. The Swedish National Council for Crime Prevention's report 2013:12.

Tantárgyi program

- 2/2013. (I. 31.) ORFK utasítás a rendőrség áldozatsegítő feladatairól.
- 20/2010. (OT 10.) ORFK vez. utasítása a rendőrség bűnmegelőzési tevékenységéről.